

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นมหาวิทยาลัยแห่งใหม่ซึ่งเพิ่งจะได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยขึ้นจากวิทยาลัยวิชาการศึกษาเมื่อเดือนกรกฎาคม ปีการศึกษา ๒๕๐๗ นี้ ถึงแม้จะได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยแล้วก็ตาม แต่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ก็ยังทำหน้าที่เหมือนกับวิทยาลัยวิชาการศึกษาเดิม คือยังทำหน้าที่ผลิตครูเป็นส่วนใหญ่ แต่อย่างไรก็ตามทางฝ่ายบริหารของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ก็กำลังเร่งขยายงานและวางโครงการที่จะผลิตบัณฑิตในหลายสาขาวิชา ซึ่งมหาวิทยาลัยมีหน้าที่เผยแพร่วิชาความรู้ชั้นสูงในแขนงต่าง ๆ โดยการวิจัย และให้บริการทางด้านวิชาการแก่สังคม อบรมให้บรรดานักศึกษามีความสามารถไปเผชิญชีวิตภายหน้าในสังคมโดยสามารถใช้ความรู้ การปฏิบัติตน และใช้ความคิดที่เป็นของตนเองโดยอิสระ /

สำหรับการบริหารงานบุคคลในมหาวิทยาลัยนั้น เกณฑ์สำคัญซึ่งไข่มุมความเข้มแข็งและความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัยอยู่ที่ลักษณะหน้าที่การงานที่อาจารย์ประจำปฏิบัติอยู่ ระเบียบปฏิบัติงานของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยตามมาตรฐานสากลนั้นถือว่า อาจารย์มีบทบาทอยู่ ๓ ประการ คือ การสอน วิจัย และบริการ ซึ่งงานหลักของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยก็คือการสอน การวิจัย เป็นการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงการสอนให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ส่วนการบริการนั้น

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, รายงานผลการสัมมนาวิทยาลัยครั้งที่ ๑.

(พระนคร: โรงพิมพ์สมาคมนักพิมพ์, ๒๕๑๐), น. ๕๐

เป็นงานที่ช่วยให้อาจารย์ได้หาประสบการณ์ในวิชาที่ตนเองสอน ทำให้ได้มีโอกาสปฏิบัติงานตาม
 ทฤษฎีต่าง ๆ ที่ทำการสอนอยู่ จะเห็นได้ว่าทั้งการวิจัย และการบริการนั้นเป็นงานที่ช่วยส่งเสริม
 ให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยเป็นอาจารย์ประจำคนหนึ่งของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงมีความประสงค์
 ใคร่ที่จะศึกษาถึงลักษณะหน้าที่การงานของอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละสาขา
 ว่ามีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งการวิเคราะห์และพิจารณาสถิติของข้อมูลจะเป็นแนวทางใน
 ด้านการปรับปรุงระบบการบริหารงานบุคคลในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้เหมาะสมยิ่งขึ้นใน
 อนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาเปรียบเทียบหน้าที่การงานของอาจารย์
 ประจำในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละสาขาค้างนี้

๑. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหน้าที่การงานของอาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยศรี
 นครินทรวิโรฒแต่ละสาขาเกี่ยวกับปริมาณงานในเรื่อง จำนวนวิชาที่สอนต่อภาค จำนวนหมู่เรียน
 ที่สอน จำนวนชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ จำนวนชั่วโมงที่ใช้นิเทศการสอนต่อสัปดาห์ จำนวนชั่วโมงที่
 ใช้ทำการวิจัยต่อสัปดาห์ จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ใช้ในค่านบริการ บริหาร จำนวนนิสิตในความ
 ปกครองที่เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี จำนวนนิสิตที่นิเทศการสอน

๒. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของอาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยศรีนครินทร
 วิโรฒ แต่ละสาขาในด้านจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ ที่ใช้เกี่ยวกับการสอน การนิเทศการสอน การ
 วิจัย การบริการ และการบริหาร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะ

๑. หน้าที่การงานของอาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้ง ๔ สาขา ไม่คลุมถึงโรงเรียนสาธิตทั้งรายชื่อต่อไปนี้

- ๑.๑ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ๑.๒ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
- ๑.๓ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน
- ๑.๔ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา
- ๑.๕ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
- ๑.๖ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก
- ๑.๗ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
- ๑.๘ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

๒. ผู้วิจัยได้วัดหน้าที่การงานของอาจารย์ประจำ เป็นปริมาณชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยยึดการปฏิบัติหน้าที่การงานในภาคเรียนที่ ๑ ของปีการศึกษา ๒๕๑๗ เป็นหน่วยตัวอย่างของการทำงานของอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในปัจจุบัน

๓. ผู้วิจัยใช้เวลาที่อาจารย์ตอบมาทั้งหมด ซึ่งเมื่อรวมเวลาที่อาจารย์บอกว่าได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ในหนึ่งสัปดาห์แล้วอาจจะมากหรือน้อยกว่า ๓๕ ชั่วโมง ซึ่งเป็นเวลาเต็มในหนึ่งสัปดาห์

๔. การวิจัยเรื่องนี้ไม่ศึกษาเปรียบเทียบในด้านคุณภาพของหน้าที่การงานที่ปฏิบัติอยู่

ขอตกลงเบื้องต้น

หน้าที่การงานของอาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในแต่ละภาคการศึกษา ทั้งในอดีตที่ผ่านมา และที่จะเป็นไปในอนาคตอีก ๆ จะอยู่ในทำนองเดียวกันกับที่เป็นในภาคเรียน

ที่หนึ่งของปีการศึกษา ๒๕๑๗

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

ความไม่สมบูรณ์ของข้อค้นพบอาจจะมาจากการใช้แบบสอบถามคือ

๑. ได้รับแบบสอบถามคืนมาไม่ครบ
๒. ผู้ตอบแบบสอบถามตอบไม่หมดทุกข้อ และไม่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อเท็จจริง เพราะคำนึงถึงส่วนได้ส่วนเสียในการตอบครั้งนี้
๓. คำถามบางข้ออาจจะสื่อความหมายไม่ตรงกับผู้ตอบทั่วทุกคน เช่น หน่วยที่ใช้วัดปริมาณหน้าที่การงานในด้านการวิจัย การบริการ การบริหาร และการนิเทศการสอนที่ใช้เป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์ เพราะในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๗ ผู้ตอบไม่ได้ปฏิบัติเป็นประจำทุกสัปดาห์ ข้อเท็จจริงจึงถือเป็นค่าประมาณ

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากคำบางคำที่ใช้ในการวิจัยนี้ อาจจะมี ความหมายแตกต่างจากคำที่ใช้กันโดยทั่ว ๆ ไป ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของคำบางคำที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

อาจารย์ หมายถึง ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ ซึ่งได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้ง ๔ สาขา

อาจารย์ประจำ หมายถึง อาจารย์ผู้ปฏิบัติงานมีตำแหน่งหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำทำการสอนอยู่จริง ไม่มีชื่อเป็นอาจารย์อยู่ในตำแหน่งอาจารย์และเป็นอาจารย์ประจำที่ทำหน้าที่ปกติ โดยไม่ได้ลาราชการ หรือไปช่วยราชการที่มีระยะเวลาติดต่อกันตั้งแต่สามเดือนขึ้นไป

หมู่เรียนที่สอน หมายถึง กลุ่ม (group) ของนิสิตไม่จำกัดจำนวนซึ่งเรียนรวมกันในวิชาใดวิชาหนึ่งในคาบเวลาเดียวกัน

หน้าที่การงาน หมายถึง การสอนนิสิต การนิเทศการสอน การวิจัย การบริการชุมชน การแนะนำนิสิตในส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียน การค้นคว้า วิจัย และการรับหน้าที่บริหารงานของมหาวิทยาลัยด้วย

การบริการ หมายถึง การไปแสดงปาฐกถา อภิปรายกลุ่ม รับเชิญเป็นที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ การสอน และการอภิปรายในการฝึกอบรมต่าง ๆ นอกมหาวิทยาลัย การเขียนบทความให้พิมพ์ลงวารสาร รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนด้วย

การบริหาร หมายถึง งานทางด้านธุรการ การเงิน พัสดุ เช่นการทำตารางสอน การดูแลอาคารบริเวณสถานที่เรียน หอพักนิสิต การบริการในค่านห้องสมุด โภชนาการ การจัดหาและการรักษาวัสดุ อุปกรณ์ การดูแลเกี่ยวกับสวัสดิการของนิสิต และสวัสดิการของอาจารย์ รวมทั้งงานของคณะกรรมการมหาวิทยาลัยด้วย

การสอน หมายถึง การสอนนิสิต ตามหลักสูตรในลักษณะของวิชาที่เป็นภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

การวิจัย เรื่องนี้เป็นการวิจัยสถาบัน (Institutional Research) เพื่อศึกษาหน้าที่การงานของอาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยยึดลักษณะหน้าที่การงานของอาจารย์ประจำในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๑๗ เป็นหน่วยตัวอย่าง (Sampling Unit) ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม ถามอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้ง ๘ สาขา นำข้อมูลมาหาเกณฑ์ปกติ (Normal Expectancy) แล้วเปรียบเทียบค่าสถิติของแต่ละสาขาเป็นรายค่ากับเกณฑ์ปกติ และระหว่างกันและกันใช้วิธีวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการสอบค่าที (t-test) ผลของการวิจัยนี้จะแสดงให้เห็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลักษณะหน้าที่การงานของอาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกสาขานับว่าเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายบริหารของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอย่างยิ่ง